

Struktur og språk i personvernforordningen

Dag Wiese Schartum,
Senter for rettsinformatikk,
Avdeling for forvaltningsinformatikk,
UiO

Forholdet mellom den generelle personvernforordningen (PVF) og annen lovgivning

- PVF er dominerende men ikke enerådende regulering av personvern innen EU/EØS. I tillegg kommer:
 - Direktiv 2016/680/EU om personvern i rettsvesenet mv.
 - *Forslag* til forordning om respekt for privatliv og beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med elektroniske kommunikation (datert 10.01.2017)
- Forordningsformen blir valgt for å få rettsenhet innen EU/EØS
- Likevel inneholder PVF mer enn 70 bestemmelser som viser til/hjemler nasjonale regler og EU-regler (i 35 artikler)

PVF i tall

- Fortalen
 - 173 avsnitt
 - Mer enn 20.000 ord
- Selve forordningen
 - 99 bestemmelser
 - Mer enn 26.000 ord (nesten 4x så mye som personopplysningsloven)
- Til sammen mer enn 100 “normale sider” tekst

Kort om fortalen

- Fortalen (“recitals”) inneholder begrunnelser for og forklaringer av bestemmelsene i forordningen (men ingen selvstendige rettsregler)
- Fortalen kan skape oppmerksomhet om forhold ved forordningens bestemmelser som det ellers er lett å overse
- Det er ikke samsvar mellom nummereringen av fortalen og bestemmelsene i forordningens bestemmelser, men den følger omtrent samme rekkefølge

Oversikt over inndeling av bestemmelsene i forordningen

KAPITEL I Generelle bestemmelser

KAPITEL II Principper

KAPITEL III Den registreredes rettigheter

KAPITEL IV Dataansvarlig og databehandler

KAPITEL V Overførslar af personoplysninger til tredjelande eller internationale organisationer

KAPITEL VI Uafhængige tilsynsmyndigheder

Henvender seg primært til tilsynsmyndighetene

KAPITEL VII Samarbejde og sammenheng

KAPITEL VIII Retsmidler, ansvar og sanktioner

“Motivasjon” og ved KRISE

KAPITEL IX Bestemmelser vedrørende spesifikke behandlingssituationer

KAPITEL X Delegerede retsakter og gjennomførelsesforanstaltninger

KAPITEL XI Afsluttende bestemmelser

Henvender seg primært til myndighetsorganer mv.

Spørsmål behandlingsansvarlige bør vurdere før behandling av personopplysninger igangsettes

Virkeområde

- Gjelder forordningen? (art. 3 og 4)

Tilstøtende lovgivning

- Avklar om hjemler i forordningen for nasjonale unntak er brukt (diverse artikler)
- Avklar forholdet til nasjonal lovgivning ellers (?)

Roller og ansvar

- Avklar rollen(e) som behandlingsansvarlig(e) (art. 4(7), 24, 26, 27, 31)
- Avklar bruk av databehandler(e) (art. 4(8), 28, 29, 30 og 31)
- Avklar plikt til å ha personvernombud (art. 37 – 39)

Grunnvilkår for lovlig behandling

- Angi hvilke behandlinger og opplysninger (art. 30)
- Avklare rettslig grunnlag (art. 6 – 10)
- Angi behandlingsformål (art. 5)
- Angi krav til opplysningskvalitet (art. 5(1)(d))
- Angi lagringstid (art. 5(1)(d), jf. art. 17)
- Overførbar til tredjeland mv.? (art. 44 – 49)
- Vurder plikt til konsekvensanalyse og konsultasjon (art. 35 og 36)

Rutiner og overordnede vurderinger

- Etabler og anvend rutiner for internkontroll (art. 24)
- Etabler og anvend rutiner for informasjonssikkerhet (art. 32 – 34)
- Vurder og implementer muligheten for innebygget personopplysningsvern og standardinnstillinger (art. 25)

Joint Practical Guide of the European Parliament, the Council and the Commission for persons involved in the drafting of European Union legislation (2015)

1

LEGAL ACTS OF THE UNION SHALL BE DRAFTED CLEARLY, SIMPLY AND PRECISELY (*).

- 1.1. The drafting of a legal act must be:
 - > clear, easy to understand and unambiguous;
 - > simple and concise, avoiding unnecessary elements;
 - > precise, leaving no uncertainty in the mind of the reader.
- 1.2. This common sense principle is also an expression of general principles of law, such as:
 - > the equality of citizens before the law, in the sense that the law should be accessible to and comprehensible for everyone;
 - > legal certainty, in that it should be possible to foresee how the law will be applied.

- I. The drafting of a legal act must be:
 - > clear, easy to understand and unambiguous;
 - > simple and concise, avoiding unnecessary elements;
 - > precise, leaving no uncertainty in the mind of the reader.

Fra artikel 6 Lovlig behandling

3. Grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c) og e), skal fremgå af:

a) EU-retten, eller

b) medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt.

Formålet med behandlingen skal være fastlagt i dette retsgrundlag eller for så vidt angår den behandling, der er omhandlet i stk. 1, litra e), være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Dette retsgrundlag kan indeholde specifikke bestemmelser med henblik på at tilpasse anvendelsen af bestemmelserne i denne forordning, bl.a. de generelle betingelser for lovlighed af den dataansvarliges behandling, hvilke typer oplysninger der skal behandles, berørte registrerede, hvilke enheder personoplysninger må videregives til, og formålet hermed, formålsbegrænsninger, opbevaringsperioder og behandlingsaktiviteter samt behandlingsprocedurer, herunder foranstaltninger til sikring af lovlig og rimelig behandling såsom i andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i kapitel IX. EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret skal opfylde et formål i samfundets interesse og stå i rimeligt forhold til det legitime mål, der forfølges.

Artikel 6

Lovlig behandling

1. Behandling er kun lovlig, hvis og i det omfang mindst ét af følgende forhold gør sig gældende:

a) Den registrerede har givet samtykke til behandling af sine personoplysninger til et eller flere specifikke formål.

b) Behandling er nødvendig af hensyn til opfyldelse af en kontrakt, som den registrerede er part i, eller af hensyn til gennemførelse af foranstaltninger, der træffes på den registreredes anmodning forud for indgåelse af en kontrakt.

c) Behandling er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige.

d) Behandling er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser.

e) Behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

f) Behandling er nødvendig for, at den dataansvarlige eller en tredjemand kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der kræver beskyttelse af personoplysninger, går forud herfor, navnlig hvis den registrerede er et barn.

Første afsnit, litra f), gælder ikke for behandling, som offentlige myndigheder foretager som led i udførelsen af deres opgaver.

2. Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af denne forordnings bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af stk. 1, litra c) og e), ved at fastsætte mere præcist specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlig og rimelig behandling, herunder for andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i kapitel IX.

3. Grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c) og e), skal fremgå af:

a) EU-retten, eller

b) medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt.

Formålet med behandlingen skal være fastlagt i dette retsgrundlag eller for så vidt angår den behandling, der er omhandlet i stk. 1, litra e), være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Dette retsgrundlag kan indeholde specifikke bestemmelser med henblik på at tilpasse anvendelsen af bestemmelserne i denne forordning, bl.a. de generelle betingelser for lovlighed af den dataansvarliges behandling, hvilke typer oplysninger der skal behandles, berørte registrerede, hvilke enheder personoplysninger må videregives til, og formålet hermed, formålsbegrænsninger, opbevaringsperioder og behandlingsaktiviteter samt behandlingsprocedurer, herunder foranstaltninger til sikring af lovlig og rimelig behandling såsom i andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i kapitel IX. EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret skal opfylde et formål i samfundets interesse og stå i rimeligt forhold til det legitime mål, der forfølges.

4. Når behandling til et andet formål end det, som personoplysningerne er indsamlet til, ikke er baseret på den registreredes samtykke eller EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som udgør en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til de mål, der er omhandlet i artikel 23, stk. 1, tager den dataansvarlige, for at afgøre, om behandling til et andet formål er forenelig med det formål, som personoplysningerne oprindeligt blev indsamlet til, bl.a. hensyn til følgende:

a) enhver forbindelse mellem det formål, som personoplysningerne er indsamlet til, og formålet med den påtænkte viderebehandling

b) den sammenhæng, hvori personoplysningerne er blevet indsamlet, navnlig med hensyn til forholdet mellem den registrerede og den dataansvarlige

c) personoplysningernes art, navnlig om særlige kategorier af personoplysninger behandles, jf. artikel 9, eller om personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser behandles, jf. artikel 10

d) den påtænkte viderebehandlings mulige konsekvenser for de registrerede

e) tilstedeværelse af fornødne garantier, som kan omfatte kryptering eller pseudonymisering.

Lykke til!